

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๖๓๐๐

ถึง สำนักทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

พร้อมนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้อง มาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด) หน้าเว็บไซต์

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘
www.pokkrongnakhon.com

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗๘

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง การแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้อง

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๙
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร กรณีที่มีการบันทึกหรือจดแจ้งรายการผิดพลาดโดยคัดลอกผิดหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริง และกรณีที่เกิดจากการกระทำทุจริต ไว้แล้วตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลาง ได้รับการร้องทุกข์จากประชาชนและการหารือจากสำนักทะเบียนต่างๆ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรตามหนังสือสั่งการดังกล่าว โดยเฉพาะกรณีการยกเลิกสูติบัตรที่เกิดจากการกระทำความผิดเล็กน้อยแล้วให้จัดทำสูติบัตรขึ้นใหม่ โดยที่สถานะในเรื่องสัญชาติไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ผู้ได้รับแจ้งการเกิดยังคงเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือเป็นผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย เช่นเดียวกับที่ปรากฏรายการในสูติบัตรฉบับเดิมที่ถูกยกเลิก แต่จะได้เลขประจำตัวประชาชนชุดใหม่ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหากับเจ้าของรายการบุคคลที่จะต้องดำเนินการขอแก้ไขเอกสารต่างๆ ที่เกิดจากการทำธุรกรรมในอดีตทั้งกับส่วนราชการและภาคเอกชน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความไม่เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนในการแก้ไขเอกสารสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง กับทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย ทำให้เกิดการปฏิเสธคำร้องของประชาชน ด้วยเหตุดังกล่าว สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้องในกรณีต่างๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องอย่างเหมาะสม ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน และเกิดประสิทธิภาพในการบริการประชาชน จึงยกเลิกหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๙ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนผู้รับแจ้งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเอกสารการทะเบียนราษฎรมีรายการไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ซึ่งเกิดจากการคัดลอกรายการผิดพลาด ไม่ครบถ้วน หรือจดแจ้ง บันทึกรายการผิดซึ่งเกิดจากการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของผู้แจ้ง และเป็นความผิดพลาดที่มิได้เกิดจากการกระทำทุจริต นายทะเบียนผู้มีอำนาจสามารถแก้ไขรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงได้โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๕ โดยสำนักทะเบียนที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการ ได้แก่

๑.๑ การแก้ไขรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนบ้าน และทะเบียนบ้านกลาง ไม่ว่าเอกสารดังกล่าวจะเป็นแบบพิมพ์สำหรับผู้มีสัญชาติไทย หรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนก็ตาม สำนักทะเบียนที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้มีรายการไม่ถูกต้องนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนบ้านกลาง

/ ๑.๒ การแก้ไขรายการ ...

๑.๒ การแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร ตอน ๒) และทะเบียนคนตาย (มรณบัตร ตอน ๒) ไม่ว่าเอกสารดังกล่าวจะเป็นแบบพิมพ์สำหรับผู้มีสัญชาติไทย หรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนก็ตาม สำนักทะเบียนที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่จัดทำเอกสารดังกล่าวหรือที่ได้รับการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรมาจากสำนักทะเบียนอำเภอนั้น

๑.๓ เมื่อนายทะเบียนผู้มีอำนาจได้แก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรแล้ว จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรด้วยทุกครั้ง โดยถ้าสำนักทะเบียนที่แก้ไขรายการในสูติบัตร และมรณบัตร มิใช่สำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารดังกล่าว จะต้องสำเนาเอกสารที่ได้แก้ไขแล้วแจ้งประสานไปยังสำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารนั้นเพื่อให้แก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตายให้ถูกต้องตรงกัน ตามข้อ ๑๑๖ วรรคสอง ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนสำนักทะเบียนที่จะต้องรายงานเพื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้แก่ สำนักทะเบียนที่จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย แต่ถ้าเอกสารการทะเบียนราษฎรที่แก้ไขจัดทำในขณะเป็นสำนักทะเบียนที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รายงานเป็นการเฉพาะรายไปยังศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัด ที่สำนักทะเบียนนั้นอยู่ในเขตรับผิดชอบ

๒. การบันทึกการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ให้ใช้วิธีขีดฆ่าข้อความเดิมที่ผิดพลาดและเขียนข้อความใหม่ที่ถูกต้องด้วยหมึกสีแดง พร้อมลงชื่อนายทะเบียนผู้แก้ไขและวันเดือนปีกำกับไว้ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๒๑ ทั้งนี้ ห้ามมิให้ใช้วิธีการจัดทำเอกสารขึ้นใหม่

๓. กรณีเอกสารการทะเบียนราษฎรที่จะขอแก้ไข เป็นเอกสารที่ประชาชนนำไปเคลือบพลาสติกแล้ว ถ้านายทะเบียนมีปากกาเคมีชนิดที่ลบไม่ได้ ก็ให้ใช้วิธีปฏิบัติตามข้อ ๒ แต่ถ้าไม่มีให้นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ ที่มีคำสั่งอนุมัติให้แก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรฉบับนั้น มอบให้ผู้ร้องเพื่อใช้เป็นหลักฐานควบคู่กับสูติบัตร หรือมรณบัตรที่เคลือบพลาสติก และหากผู้ร้องมีความประสงค์จะได้สูติบัตรหรือมรณบัตรที่มีรายการตามที่นายทะเบียนได้แก้ไข ให้แนะนำผู้ร้องยื่นคำร้องขอคัดสำเนาทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย แล้วแต่กรณี

๔. การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรายการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเอกสารดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้จัดทำเอกสารดังกล่าวแล้ว เช่น การขอแก้ไขรายการชื่อบิดา หรือชื่อมารดาของเด็กในสูติบัตรเนื่องจากบิดาหรือมารดาได้เปลี่ยนชื่อตัวภายหลังบุตรเกิด ตามหลักฐานใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (แบบ ช.๓) หรือการขอแก้ไขรายการสัญชาติของบิดาหรือมารดาในสูติบัตร เนื่องจากบิดาหรือมารดาได้รับสัญชาติไทยภายหลังบุตรเกิด เป็นต้น กรณีเช่นนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในขณะที่เด็กเกิด หรือขณะที่บุคคลเสียชีวิต ซึ่งเป็นรายการที่ถูกต้องแล้ว ทั้งนี้หากผู้ร้องประสงค์จะแก้ไขรายการ ให้ดำเนินการแก้ไขได้เฉพาะรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลาง

๕. การขอแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร กรณีรายการดังกล่าวเกิดจากการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรืออำพรางข้อเท็จจริง หรือเกิดจากการกระทำทุจริต หรือเป็นผลสืบเนื่องมาจากการทุจริตทางทะเบียนหรือบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้สอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่ารายการที่ไม่ถูกต้องนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร และข้อมูลที่ถูกต้องคืออะไร แล้วให้พิจารณาว่าการแก้ไขรายการตามคำร้องจะส่งผลทำให้เปลี่ยนแปลงสถานะเรื่องสัญชาติของบุคคลหรือไม่ อย่างไร และให้ดำเนินการ ดังนี้

/๕.๑ หากการแก้ไข ...

๕.๑ หากการแก้ไขรายการตามคำร้องไม่ทำให้สัญชาติของบุคคลเปลี่ยนไปจากเดิมตามที่ปรากฏในสูติบัตร หรือมรณบัตร และไม่ต้องเปลี่ยนแบบพิมพ์ เช่น การขอแก้ไขรายการบิดาของผู้เกิดในสูติบัตร ท.ร.๑ ของเด็กชายเอ จากที่เคยแจ้งเท็จแจ้งชื่อของผู้อื่นเป็นบิดา ส่วนรายการมารดาสัญชาติไทยเป็นรายการที่ถูกต้อง กรณีเช่นนี้ย่อมไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสัญชาติของเด็กชายเอ และแบบพิมพ์สูติบัตร ท.ร.๑ เป็นต้น ให้นายทะเบียนผู้มีอำนาจดำเนินการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรดังกล่าว โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑ - ๓ ข้างต้น โดยไม่ต้องยกเลิกเอกสารการทะเบียนราษฎรฉบับเดิม ส่วนการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่แจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อนายทะเบียน ยังต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า

๕.๒ หากการแก้ไขรายการตามคำร้องจะทำให้สัญชาติของบุคคลเปลี่ยนไปจากเดิม หรือต้องเปลี่ยนแบบพิมพ์ เช่น การขอแก้ไขรายการบิดาและมารดาของผู้เกิดในสูติบัตร ท.ร.๒ ของเด็กหญิงน่ารัก จากที่เคยแจ้งบิดามารดาสัญชาติไทย แต่ต่อมาพบว่าการได้สัญชาติไทยของบิดามารดาเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กรณีเช่นนี้ย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสัญชาติของเด็กหญิงน่ารัก และแบบพิมพ์สูติบัตร ท.ร.๒ ด้วย เป็นต้น ให้นายทะเบียนผู้มีอำนาจดำเนินการยกเลิกเอกสารการทะเบียนราษฎรฉบับนั้น พร้อมทั้งจำหน่ายรายการบุคคลตามเอกสารดังกล่าว แล้วดำเนินการเพื่อจัดทำเอกสารการทะเบียนราษฎรและรายการบุคคลขึ้นใหม่ให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง โดยไม่ใช้วิธีการแก้ไขรายการในเอกสารฉบับเดิม ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนแจ้งความเพื่อดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่แจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือใช้เอกสารเท็จ โดยไม่ชักช้า

ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหนังสือฉบับนี้เป็นต้นไป และไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติในเรื่องเดียวกันที่นายทะเบียนได้ปฏิบัติตามหนังสือสั่งการฉบับก่อนหน้านี้โดยถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภัต)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๑๖
โทรสาร. ๐ ๒๙๐๖ ๙๒๓๕

350

ที่ มท 0310.1/ว 3

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนนครสวรรค์ กท 10300

9 มกราคม 2539

เรื่อง การดำเนินการกรณีมีการแจ้งเท็จต่อนายทะเบียน
และกรณีการออกหลักฐานผิดประเภท

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0016/29693
ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2538
2. สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0310.1/4
ลงวันที่ 9 มกราคม 2539

พร้อมนี้ขอส่งสำเนาหนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0016/29693 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2538 และสำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0310.1/4 ลงวันที่ 9 มกราคม 2539 ซึ่งสำนักทะเบียนกลางได้ตอบข้อหารือและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีมีการแจ้งข้อความหรือรายการอันเป็นเท็จต่อนายทะเบียนและกรณีสำนักทะเบียนออกหลักฐานผิดประเภท มาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. (02) 2813121

ที่ สร 0016/29693

ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์
ถนนหลักเมือง สร 32000

18 ธันวาคม 2538

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านและสูติบัตร

เรียน ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ด้วยจังหวัดสุรินทร์ได้รับคำร้องจากนายติก ยอดเพชร บ้านเลขที่ 237 หมู่ที่ 4 ตำบลโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง เรื่อง ขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านและสูติบัตรให้แก่บุตรคือ นางสาววันดี ยอดเพชร ในช่องรายการวันเดือนปีเกิดจากวันที่ 16 กันยายน 2532 เป็นวันที่ 26 พฤษภาคม 2518 อำเภอได้สอบสวนและตรวจสอบแล้วน่าเชื่อได้ว่านางสาววันดี ยอดเพชร เกิดวันที่ 26 พฤษภาคม 2518 จริง โดยผู้ร้องมีความประสงค์จะขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน และสูติบัตรให้แก่บุตร แต่เนื่องจากระเบียบกฎหมายและหนังสือสั่งการมิได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวไว้ชัดเจนเท่าที่ควร ทางจังหวัดสุรินทร์ขอหารือว่าจะมีแนวทางปฏิบัติในกรณีดังกล่าวอย่างไร เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และดำเนินการให้แก่ผู้ร้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้จังหวัดสุรินทร์ทราบโดยด่วนด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุนพงศ์ จันทร์ดี)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

ที่ทำการปกครองจังหวัด
ฝ่ายปกครอง
โทร. 044-515472

352

ที่ มท 0310.1/4

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนนครสวรรค์ กท 10300

9 มกราคม 2539

เรื่อง การดำเนินการกรณีมีการแจ้งเท็จต่อนายทะเบียน
และกรณีการออกหลักฐานผิดประเภท

เรียน นายทะเบียนจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0016/29693 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาสูติบัตร จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่จังหวัดสุรินทร์หารือ กรณีได้รับคำร้องจาก นายติก ยอดเพชร ขอแก้ไขรายการวันเดือนปีเกิดของบุตร จากวันที่ 16 เมษายน 2532 เป็นวันที่ 26 พฤษภาคม 2518 ในทะเบียนบ้านและสูติบัตร ว่ามีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า นอกจากกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีบางสำนักทะเบียนได้หารือกรณีผู้ร้องได้แจ้งวันเดือนปีเกิดตามความจริง แต่นายทะเบียนออกสูติบัตรให้ผิดประเภท (ตามตัวอย่างสำเนาสูติบัตรที่ส่งมาพร้อมนี้) ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวของสำนักทะเบียนทุกแห่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้สำนักทะเบียนถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

กรณีมีการแจ้งข้อความหรือรายการอันเป็นเท็จต่อนายทะเบียน

1. ให้นายทะเบียนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้ข้อเท็จจริงว่ารายการหรือข้อความใดในสูติบัตร ได้มีการแจ้งเท็จไว้หรือไม่ และรายการที่เป็นจริงคืออะไร หากปรากฏว่าในการแจ้งการเกิด ผู้แจ้งเจตนาแจ้งข้อความหรือรายการอันเป็นเท็จไว้ ก็ให้นายทะเบียนแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้แจ้งฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 267

2. ให้นายทะเบียนอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 มาตรา 10 สั่งยกเลิกสูติบัตรฉบับดังกล่าว และจำหน่ายรายการออกจากทะเบียนบ้าน แล้วรายงานสำนักทะเบียนกลาง ตามแบบพิมพ์ ท.ร. 97 ก. เป็นการเฉพาะราย

3. แนะนำผู้ร้องให้ดำเนินการแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลา ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เกิด ตามระเบียบว่าด้วยการรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลา หรือร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบว่าด้วยการเพิ่มชื่อ แล้วแต่กรณีต่อไป

กรณีสำนักทะเบียนออกหลักฐานผิดประเภท

1. ให้สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน สอบสวนผู้ร้องในเบื้องต้นให้ได้ข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลาตามระเบียบหรือไม่ จากนั้นให้ส่งสูติบัตร (ท.ร. 1) ตอนที่ 1 ไปยังสำนักทะเบียนท้องที่ที่ออกสูติบัตร เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง

2. กรณีสำนักทะเบียนท้องที่ที่ออกสูติบัตรตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ผู้ร้องได้แจ้งเกิดเกินกำหนดเวลา แต่นายทะเบียนรับแจ้งโดยออกสูติบัตร (ท.ร. 1) ซึ่งเป็นการออกให้ผิดประเภท ให้นายทะเบียนสั่งยกเลิกสูติบัตร (ท.ร. 1) ดังกล่าว โดยดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ฯ ข้อ 135 โดยอนุโลม พร้อมทั้งออกสูติบัตร (ท.ร. 2) ให้ใหม่ โดยหมายเหตุด้านหลังสูติบัตร (ท.ร. 2) ทั้ง 3 ตอน ว่า "สูติบัตรฉบับนี้ออกแทนสูติบัตร (ท.ร. 1) เลขประจำตัวประชาชน.....
ออกเมื่อวันที่.....ซึ่งสั่งยกเลิกเนื่องจากได้ออกไว้ผิดประเภท" ลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้ และจัดส่งสูติบัตร (ท.ร. 2) ที่ออกใหม่ ตอนที่ 1 ไปยังสำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อแก้ไขรายการเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้าน และจัดส่งให้ผู้ร้องต่อไป ตอนที่ 2 รายงานสำนักทะเบียนกลาง และตอนที่ 3 จัดเก็บไว้ในแฟ้มต่างหาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งสำนักทะเบียนถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. (02) 2813121

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๔

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๒ กันยายน ๒๕๔๖

เรื่อง การแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือแนวทางปฏิบัติจากสำนักทะเบียนต่างๆ รวมถึงการร้องทุกข์จากประชาชนเกี่ยวกับการขอแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะเอกสารสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ซึ่งประชาชนบางรายได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนที่ขาดความเข้าใจระเบียบปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กรณีนางกอ ติดต่อขอแก้ไขรายการในสูติบัตร (ท.ร.๑) ของบุตรที่สำนักทะเบียนอำเภอซึ่งตนเองและบุตรมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แต่เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนแจ้งว่าไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจากสูติบัตรที่นางกอ นำมาแก้ไขนั้นได้มีการเคลือบพลาสติกไว้ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขรายการในเอกสารได้และได้แจ้งนางกอ ให้ไปติดต่อขอแก้ไขทะเบียนคนเกิด (ท.ร.๑ ตอนที่ ๒) ที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งเป็นสำนักทะเบียนที่จัดทำหลักฐานสูติบัตรให้กับบุตรของนางกอ แต่เมื่อได้ติดต่อขอแก้ไขรายการตามคำแนะนำดังกล่าวก็ถูกเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนท้องถิ่นปฏิเสธโดยอ้างระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๖ ที่ว่าการแก้ไขรายการในสูติบัตรให้ยื่นคำร้องขอแก้ไขที่สำนักทะเบียนซึ่งผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เหตุนี้ทำให้นางกอ ได้รับความเดือดร้อนและเกิดความสับสนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ ยังมีกรณีอื่นอีกที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้การปฏิบัติมีความแตกต่างไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้แก่ การแก้ไขรายการในสูติบัตร หรือมรณบัตรที่มีรายการผิดไปจากข้อเท็จจริง อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของผู้แจ้ง เช่น ในการแจ้งเกิด เจ้าบ้านได้แจ้งชื่อเล่นที่ได้เรียกกันทั่วไปของบิดาเด็กเป็นชื่อบิดาในสูติบัตร โดยไม่ทราบว่าชื่อบิดาของเด็กตามทะเบียนบ้านใช้ชื่ออะไร เป็นต้น หรือการแก้ไขรายการในสูติบัตร หรือมรณบัตรที่มีรายการไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการแจ้งความเท็จ เช่น ในการแจ้งเกิดได้แจ้งชื่อบุคคลอื่นที่เป็นชื่อบิดามารดาของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับสิทธิบางอย่างตามกฎหมายโดยไม่ถูกต้อง เป็นต้น นายทะเบียนสามารถดำเนินการแก้ไขรายการในเอกสารดังกล่าวได้หรือไม่อย่างไร

สำนักทะเบียนกลาง ขอเรียนชักซ้อมแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวการแก้ไขรายการในเอกสารสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย เพื่อให้นายทะเบียนถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. กรณีเอกสารทะเบียนราษฎรมีรายการไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการคัดลอกรายการผิดพลาดหรือการลงรายการผิดที่เกิดจากการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของผู้แจ้ง ซึ่งเป็นความผิดพลาดที่มิได้เกิดจากการทุจริต นายทะเบียนสามารถดำเนินการแก้ไขรายการให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงได้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๕ โดยสำนักทะเบียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่

๑.๑ การแก้ไขรายการในสูติบัตร (ท.ร.๑ ท.ร.๒ และ ท.ร.๓ ตอนที่ ๑) หรือมรณบัตร (ท.ร.๔ และ ท.ร.๕ ตอนที่ ๑) สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๖

๑.๒ การแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด (ท.ร.๑ ท.ร.๒ และ ท.ร.๓ ตอนที่ ๒) หรือทะเบียนคนตาย (ท.ร.๔ และ ท.ร.๕ ตอนที่ ๒) สำนักทะเบียนแห่งที่จัดทำเอกสารดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๑๗

๑.๓ เมื่อดำเนินการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรแล้ว จะต้องรายงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรทุกครั้ง โดยถ้าสำนักทะเบียนที่แก้ไขรายการในสูติบัตร หรือมรณบัตรมิใช่สำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารดังกล่าว จะต้องแจ้งประสานการแก้ไขรายการไปยังสำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารนั้นๆด้วย เพื่อให้แก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ส่วนสำนักทะเบียนที่จะต้องรับผิดชอบการรายงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ได้แก่ สำนักทะเบียนแห่งที่จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตาย โดยถ้าเป็นสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รายงานตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๘ ส่วนสำนักทะเบียนที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้รายงานเป็นการเฉพาะรายไปยังศูนย์บริหารการทะเบียนภาคหรือศูนย์ฯ จังหวัด

๒. การบันทึกการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ให้นายทะเบียนถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางข้อ ๑๒๑ โดยใช้วิธีขีดฆ่าข้อความเดิมที่ผิดพลาด และเขียนข้อความใหม่ที่ถูกต้องด้วยหมึกสีแดง พร้อมลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีกำกับไว้ มิให้ใช้วิธีจัดทำเอกสารขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสำนักทะเบียนที่ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์หรือไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ก็ตาม

๓. กรณีประชาชนนำเอกสารสูติบัตร หรือมรณบัตรที่เคลือบพลาสติกแล้วมาขอแก้ไขรายการมิใช่เป็นเหตุที่นายทะเบียนจะปฏิเสธการดำเนินการให้ โดยอ้างว่าไม่สามารถบันทึกแก้ไขรายการลงในเอกสารดังกล่าวได้ สำหรับการแก้ไขปัญหากรณีนี้ เมื่อนายทะเบียนรับคำร้องและพิจารณาอนุญาตให้แก้ไขรายการได้ตามความประสงค์ของผู้ร้องแล้ว ให้นายทะเบียนคัดและรับรองสำเนาคำร้อง (ท.ร.๓๑) ที่อนุมัตินั้น มอบให้ผู้ร้องเพื่อใช้เป็นหลักฐานควบคู่กับสูติบัตร หรือมรณบัตรที่เคลือบพลาสติก และหากผู้ร้องมีความประสงค์จะได้เอกสารสูติบัตรหรือมรณบัตรที่มีรายการซึ่งนายทะเบียนได้แก้ไขแล้ว ให้แนะนำผู้ร้องยื่นเรื่องขอคัดและรับรองสำเนาทะเบียนคนเกิดหรือทะเบียนคนตาย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๒๔-๑๒๗

๔. การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรายการของบุคคลภายหลังจากนายทะเบียนได้จัดทำเอกสารดังกล่าว ตัวอย่าง เช่น นายอำแดง ได้แจ้งการเกิดของบุตร และนายทะเบียนได้จัดทำสูติบัตรให้แล้ว ต่อมาภายหลังนาย อำแดง ได้เปลี่ยนชื่อตัวเป็นนายพงษ์ศักดิ์ และได้นำหลักฐานใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (แบบ ช.๓) ไปติดต่อขอแก้ไขรายการชื่อของตนในสูติบัตรของบุตรจาก “อำแดง” เป็น “พงษ์ศักดิ์” เป็นต้น กรณีเช่นนี้ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ถือเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในขณะที่มีการจัดทำเอกสารดังกล่าว ซึ่งเป็นรายการที่ถูกต้องแล้ว หากผู้ร้องมีความประสงค์จะแก้ไขรายการ ให้ดำเนินการแก้ไขได้เฉพาะรายการในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนบ้านกลางเท่านั้น

๕. กรณีเอกสารการทะเบียนราษฎรมีรายการไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากการแจ้งข้อความหรือ รายการอันเป็นเท็จ หรือมีเจตนาทุจริต นายทะเบียนจะแก้ไขรายการในเอกสารดังกล่าวไม่ได้ วิธีปฏิบัติ สำหรับกรณีนี้นายทะเบียนจะต้องสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้ข้อเท็จจริงว่ารายการหรือ ข้อความใดในเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีการแจ้งเท็จ และรายการที่เป็นจริงคืออะไร แล้วแจ้งความ ดำเนินคดีอาญากับผู้แจ้งฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลผลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๗ สำหรับเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้องดังกล่าว ให้นายทะเบียนอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ สั่งยกเลิก และดำเนินการจัดทำ เอกสารใหม่ให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตรับผิด ชอบถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ศรีสารคาม)
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๕-๖
โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๘